

čuda, ker je Pohlin lepoglasno slovenščino takó pokvaril. Vender sta storila uzorna in učena moža vse, kar je bilo v njiju močeh.

Spomina vreden mož je Anton Linhart, ki se je ukvarjal tudi z nemškim pesništvom, a sešebno važna je za nas njegova nemško pisana zgodovina: „Versuch einer Geschichte von Krain“ (Poskus zgodovine kranijske). Kot slovensk pisatelj se je poskusil na dramatičnem polji, preloživši iz nemškega veseloigro: „Shupanova Mizka“ in iz francoskega veseloigro: „Ta vesselsi dan, ali: Matizhek se sheni.“ Predelal je obe igri prav dobro na slovenski, samó jezik je precej okoren in diši po nemškem.

Ponemčevalna dôba je zeló pokvarila gladko slovenščino. Materinščina naša je še vedno stala za durmi, latinščina in nemščina pa ste se šopirili pri bogato obloženej mizi. Celó ime slovensko bi nam bili kmalu zapravili in je nadomestili z imenom kranijskim. Zadnji čas je bil, da stopi slovenščina na noge. In stopila je kmalu. Gutsman, Japelj, Kumerdej, Linhart in drugi so jo uže vzdigali, a vzdignili je še niso popolnoma. Vzdignil pa je iz slovenščino iz stoletnega spanja mož, o katerem ti povem prihodnjič. P. B.

Hudobna Vila.

(Slovenska po Valjavcu)

Bila je grofica; imela je jedno hčer. Ko se je hči rodila, pozove grofica vse Vile v gosti. Vsaka Vila je imela zlate lasé do zemlje, zlato obleko s srebrnimi čipkami (špicami) in srebrnim pasom. A jedna izmed Vil je bila zločesta (hudobna).

Vsaka druga je prinesla hčerki dober in lep dar, a zločesta jej dá lep ali zločest dar, škatlíco, v katerej je bilo napisano: Mnogo dobrot bodeš uživala, lepa postala, a na zadnje bodeš končana.

Deklica raste in raste; vse se je zgodilo, kakor so prorokovale Vile. Med Vilami je živela, uživala je vse dobrote, samó zločesta Vila je ni mogla trpeti.

Kadar se je hotela možití mlada grofica, pride ta Vila, udari jo s šibo in deklica je okamenela in vse, kar je bilo v gradu.

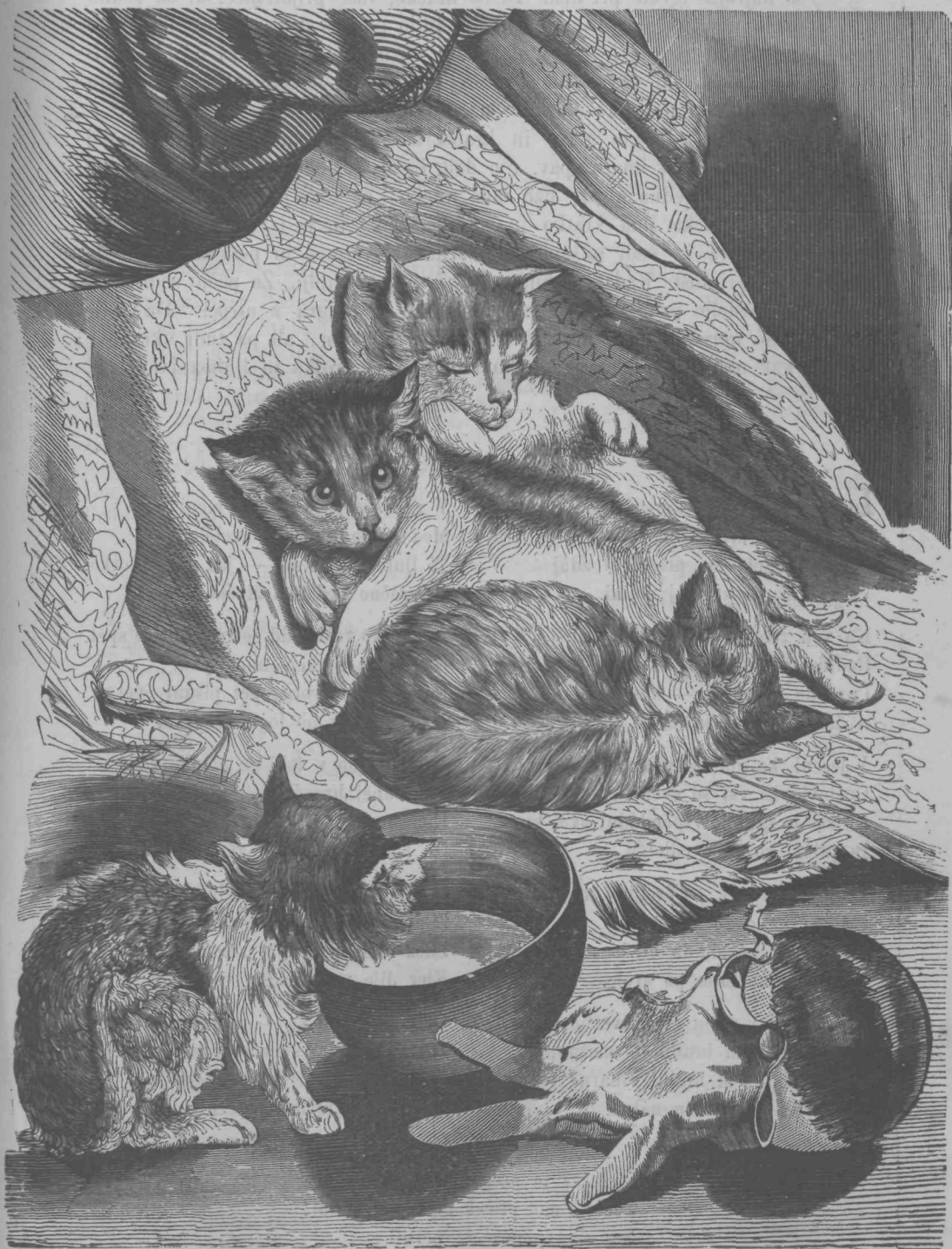
Čez mnogo let pride nek car v ta kraj na lov. Zgubi se v gozdu, a nikogar ne najde, da bi ga vprašal za pravi pot. Pride pred grad, kjer je spala deklica. Pred gradom najde slugo. Car ga vpraša: „Kod bi prišel iz gozda? Ali sluga mu ne more odgovoriti, bil je tudi okamenel. Radoveden stopi car v grad. Čudi se, kadar vidi vse mrtvo. Stopajoč dalje, pride v sobo, kjer se je pripravljala grofica za poroko. Bila je kakor živa, samó okamenela. Car se začudi tolikej krasoti in od veselja jo poljubi. Pri tej priči oživi deklica in pravi: „O zakaj si me zbudil! Tako sladko sem spala!“ Vesel, da jo je rešil, vzame car šibo, udari vsakega slugo s šibo in vsi se oživé.

Deklica pripoveduje svojemu rešitelju, kako in kaj se je zgodilo ž njo. Kar prileti zločesta Vila zopet. S šibo se hoče dotakniti deklice, da bi zopet okamenela, ali car hitro napne lok in ustrelí Vilo, da pade mrtva na tla. Njeni lasje in ona sama zgoré sami od sebe.

Car še ni bil oženjen. Rešeno deklico si izbere za nevesto in se poroči ž njo. Dolgo in srečno sta živela.

F. H.

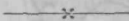
Mucke ali mačke.

vo, tudi vam otročički, prinese danes „Vrtec“ podobo živalic, s katerimi se najrajše igrate pri hiši. To so mucke, vaše prijateljice, ki so vedno okolo vas, ki se z vami igrajo in šalijo po ves dan. Vem, da imate mucke zelo radi, zatorej je treba, da znate saj nekoliko povedati o njih. Prihodnje leto boste šli vže v šolo, zatorej glejte, da boste gospodu učitelju znali povedati vsaj nekoliko o svojih nežnih muckah.

Mucka ima okroglo glavo in kratki ušesi. Oči ima velike, ki se jej svetijo v mraku. Jezik ima hrapav, rep dolg in nizke noge z ostrimi krempelji. Mucka je sladkosnedna žival, liže rada mleko, pa tudi meso in klobase jej dobro diše. Mucka ima kratko in mehko dlako in je jako čedna živalica; vedno se umiva in čedi s šapicami. Mucka lovi miši in podgane, zato jo radi imamo pri hiši. Kadar je huda, brani se s kremplji. Za pečjo sedi rada, pa tudi v posteljo pride, da se malo pogreje in poigra z otroci. Da-si je večkrat zelo nerodna, ker prevrne skledico z mlekom, ali pa tudi ukrade v kuhinji kak oblizek, vender jo imamo radi, ker je krotka in ljubezniva žival.

Nazaj, oh nazaj!

In ti si me tudi zapustil sedaj
O ptiček, tovariš jedini!
Polétel iz sobe na prosto si zdaj
Vže pevaš po cvétnej dolini.

Na veji zelenej tam ljubko sediš,
Raduješ se zopet po svoje,
Čarobno prepevaš — veselo žgoliš,
A žalostno srce je moje.

V jeseni, ko glad je pritisnil in mraz,
Cvetovi vže vsi so zvenéli,
Ko vse je zgubilo vzpomládni svoj kras
In ptički so proč odletéli,

Tedaj ti o ptiček — preljubi moj drozd
Prilétel na okno si moje,
In prosil lepó si, da bil bi moj gost,
Oj prosil me milo po svoje.

In vzel bil v zavetje sem varno te jaz,
Pred zimo sem branil te snežno;
Pred zimo sem branil viharo te jaz
Oj ptičico drobno in nežno.

V zahvalo pa peval si meni lepó,
Med nama ljubezen cvetéla,
Ti ljubil si mene — jaz tebe gorkó,
Presrečno obá sva živéla.

A zdaj ko vzpomlád se vzbudila je spet,
Ko solnce gorkeje nam seva,
Ko dije pri cvetu spet pisani cvet,
Zbor ptičkov po logu prepeva,

Vzbudile só v tebi se sladke željé,
Po rodnej hrepénel si góri,
Kjer bratce žgoleti in svoje sestré
Ob zlatej zaslišal si zóri.

Sedaj o moj ptiček — preljubi moj drozd,
Zapustil si varno zavétje,
Skoz okno polétel v zeleni si gozd,
Kjer dije vzpomládno vže cvétje.

O letaj, raduj se — prepevaj sladkó,
Saj zunaj zdaj spet brez skrbi si,
A meni po tebi solzi se okó,
Ker moj ti tovariš več nisi.

A kadar zelénje spet zgubil bo gaj
In mraz te preganjal bo kruti,
Tedaj o moj ptiček nazaj, oh nazaj!
Naj spet ponesó te peruti.

